

Wartość minimum socjalnego w marcu 2004 r. | 28.12. 2004

Z pewnym opóźnieniem, wynikającym z trudności formalnych, ale także z niemałą satysfakcją publikujemy niniejszym wyniki badań nad wartością koszyka minimum socjalnego w marcu 2004 r.

Minimum socjalne stanowi istotny wskaźnik społeczny, mierzący koszty utrzymania gospodarstw domowych. Jest to normatywny model zaspakajania potrzeb bytowo-konsumpcyjnych na niskim poziomie. Wzorzec ten ma postać koszyków, określonych ilościowo i wartościowo, które są zbudowane w oparciu o normy odpowiadające danym grupom potrzeb. Wzorzec minimum socjalnego jest więc modelem zaspakajania potrzeb na generalnie niskim poziomie, ale jeszcze wystarczającym dla reprodukcji sił witalnych człowieka na każdym etapie jego biologicznego rozwoju, dla posiadania i wychowania potomstwa oraz dla utrzymania więzi ze społeczeństwem.

W marcu 2004 roku ogólna wartość koszyka minimum socjalnego wzrosła przeciętnie o 1,6 punktu procentowego. W efekcie łączna wartość koszyka dla dorosłej osoby samotnej (w wieku do 60 lat) wyniosła 805,20 zł, zaś w przypadku samotnego emeryta było to 744,00 zł. Dla rodzin z dwojgiem dzieci wartość koszyka oszacowano na poziomie 2 363,6 zł (590,9 zł na osobę), natomiast dla rodziny z trójką dzieci minimum socjalne wyniosło 2 905,90 zł (581,20 zł na osobę).

W pierwszym kwartale 2004 r. ta stosunkowo mała zmiana wartości koszyka minimum socjalnego dokonała się przy nieco wyższym wskaźniku inflacji (2,72 punktu). Na wzroście wartości koszyka minimum socjalnego zaważyły dziedziny takie jak: żywność, wyposażenie mieszkania, ochrona zdrowia, odzież i obuwie oraz edukacja. Dynamika wzrostu wartości tych potrzeb była wyższa od wskaźników wzrostu cen (CPI). Mimo to, ogólny wzrost koszyka był jednak niższy niż poziom inflacji.

Tabela 1

Wysokość minimum socjalnego w gospodarstwach pracowniczych w marcu 2004 r. w zł.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze					
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K+DM	M+K+DS	M+K+DM+DS	M+K+DM+2xDS
Minimum socjalne per capita	805,2	656,5	613,4	632,9	590,9	581,2
Minimum socjalne	805,2	1313,1	1840,1	1898,8	2363,6	2905,9
z tego:						
- Żywność	177,2	354,5	490,3	550,4	686,2	882,1
- Mieszkanie	319,1	446,0	593,7	593,7	727,1	881,8
- Odzież i obuwie	48,4	96,8	129,9	145,6	178,7	227,4
- Transport i łączność	81,8	162,9	187,3	203,5	228,0	268,6

Źródło: Obliczenia Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie na podstawie danych GUS.

Głównym czynnikiem wzrostu koszyka minimum socjalnego była wyższa wycena potrzeb żywnościowych (wzrost w wartości koszyka o 2,2 – 2,4 punktu procentowego, przy wskaźniku CPI dla artykułów żywnościowych 1,61 punktu). Wybrane do koszyka żywnościowego artykuły żywnościowe drożały w szybszym tempie już na kilka miesięcy przed wstąpieniem do Unii Europejskiej. Nie przełożyło się to jednak na wyższą dynamikę koszyka od ogólnej inflacji.

Tabela 2

Wysokość minimum socjalnego w gospodarstwach emeryckich w marcu 2004 r. w zł.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K
Minimum socjalne per capita	744,0	595,9
Minimum socjalne	744,0	1191,8
z tego:		
- Żywność	154,9	309,9
- Mieszkanie	319,1	446,0
- Odzież i obuwie	39,6	79,1
- Transport i łączność	53,0	105,4

Źródło jak wyżej.

Objaśnienia do tabel:

Symbole użyte w tablicy oznaczają odpowiednio:

M – mężczyzna w wieku 25–60 lat,

K – kobieta w wieku 25–60 lat,

M+K/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety,

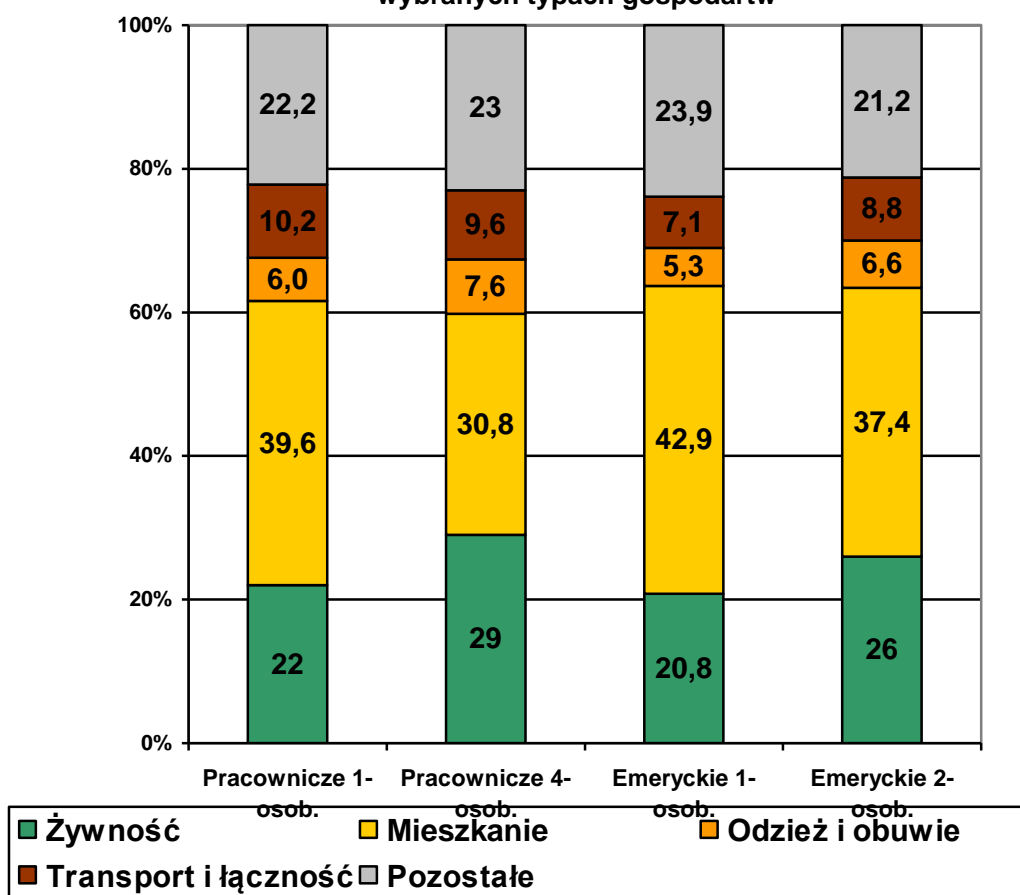
DM – dziecko młodsze w wieku 4–6 lat,

DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat.

W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio mężczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

Aktualną strukturę minimum socjalnego na miesiąc marzec przedstawia poniższy wykres. Wydatkami o charakterze dominującym pozostają jak zwykle mieszkanie oraz żywność: stanowią one od 59,8% (gospodarstwo z dwójką dzieci) do blisko 62% wartości koszyka (osoba samotna w wieku produkcyjnym).

Wykres 1. Struktura minimum socjalnego w marcu 2004 r. w
wybranych typach gospodarstw

Pełny komentarz oraz szczegółowe zestawienia tabelaryczne zawarte zostaną w miesięczniku *Polityka społeczna*.

Informację opracował: **Piotr Kurowski**.